

ČASOPIS ŠTUDENTOV UNIVERZITY VETERINÁRSKEHO LEKÁRSTVA
A FARMÁCIE V KOŠICIACH

ARDO

ČÍSLO 1 - ROČNÍK 16 - 2026

OBSAH

Projektík ušitý priamo pre vás	2
Best of both worlds	2
Welfare dojníc v intenzívnych chovoch:	
Keď stres víťazí nad genetikou	4
Môj domov = mačací domov	
Ako zariadiť byt, v ktorom budú	
mačky šťastné?	5
Choroby prežúvavcov,	
ktoré by mal poznať každý chovateľ	6
Kotercový kašeľ	8
„Jeden deň, ktorý ti môže zmeniť celý	
život“	9
Od štátnic na operačnú sálu:	
stáž na konskej klinike v Belgicku	12
Parvovírus – tichý zabijak šteniat	13
Ako vyzerá posledný ročník v praxi	14
Vtáčia chrípka:	
tichá hrozba, ktorá ohrozuje chovy	
aj ľudí	16
Manažment nežiaducich reakcií	
na krmivo u psov a mačiek:	
PRÍSTUP VETLIFE	17
Tajnička	18

Milí čitatelia,

len nedávno sme vám priniesli zimné číslo nášho časopisu a zrazu sa k nám blíži leto – a s ním aj letné skúšky. My sme medzitým usilovne pracovali na príprave nového čísla a zároveň nadviazali krásnu spoluprácu s firmou Farmina, ktorá sa stará o vyváženú stravu pre vašich štvornohých miláčikov.

Spojili sme tak príjemné s užitočným a vytvorili projekt, ktorý vám prináša zaujímavé informácie – prednášky aj praktické výhody – výhry v tajničke v podobe dobrôt pre vašich miláčikov. Dúfame, že nové číslo vám prinesie radosť rovnako ako nám a vnesie do vašich dní viac slnka – aj počas hodín strávených nad učením.

Veľa úspechov pri riešení tajničky!

Ema Barienčíková

PROJEKTÍK UŠITÝ PRIAMO PRE VÁS

Projektík ušitý priamo pre vás – milovníkov zvierat: či už ste veterinári, chovatelia alebo len ich fanúšikovia. Ardo a Farmina spojili svoje sily a vytvorili projekt spolupráce, ktorý má za cieľ rozšíriť naše praktické vedomosti a zároveň potešiť vašich zvieracích miláčikov.

Už dlhší čas sme si lámali hlavu nad tým, ako našim aktívnym čitateľom priniesť malé poďakovanie za vašu podporu. A tak sme oslovili firmu Farmina, ktorá plní brušká našim najdrahším psíkom a mačičkám rôznymi dobrotami.

Pre vás sme podľa nášho plánu pripravili niekoľko aktivít:

- V každom čísle vám prinesieme zaujímavý článok o výžive vašich miláčikov.
- Spoločne pre vás zorganizujeme odborné prednášky na našej alma mater na tému výživy psov a mačiek, pretože v praxi je kvalitná a vyvážená

strava často kľúčom k zdraviu – takmer všetko sa dá vyliečiť správnou výživou!

- A v neposlednom rade – za správne vylúštenie našej krížovky môžete vyhrať malé ochutnávky produktov od firmy Farmina.

Ak by sa na vás šťastie neusmialo v tajničke, nezúfajte – máme pre vás od Farminy QR kód, ktorý skrýva zľavy na ich produkty podľa vášho výberu.

A ak nevíete, čo vybrať pre svojho miláčika, nevesajte hlavu – Farmina myslela aj na to. Stiahnite si ich aplikáciu Farmina Genius alebo kontaktujte ich výživového poradcu zdarma, ktorý vám poradí, čo bude pre vášho miláčika najlepšie.

Dúfame, že vás táto spolupráca poteší rovnako ako nás a že jej výhody využijete naplno!

Emilia Barienčíková

BEST OF BOTH WORLDS

“I was never a ‘ever since I could remember I wanted to be a vet’ type of person,” Dr. Oliphant states. Dr. Christiaan Oliphant, also known as “The Howzit Guy” on social media, grew up in a small surfer town in South Africa called Jeffrey’s Bay. Unlike a lot of children growing up, he had never dreamed of becoming a vet. However, as a nature enthusiast who enjoyed the sciences, applying to vet school made sense and was worth a shot, regardless of the extreme competitiveness of the University of Pretoria, which he applied to as it is the only university in South Africa offering veterinary medicine.

This interview offers a fresh and lighthearted perspective of the veterinary profession since Dr. Oliphant’s hard work and success in vet school were purely driven by determination rather than motivation - a truth that many aspiring vets come to experience, sooner or later, because a childhood dream can only get you so far, and without determination, getting through five/six years of intense schooling is nearly impossible.

1. Have you ever experienced moments of doubt regarding this decision (during vet school or af-

Film pictures captured by Dr. Oliphant Jeffrey's Bay, South Africa

ter graduating). How did you overcome them? I'm still doubting it! But becoming a vet was the more reliable and safer choice. I always wanted to study something more artsy, such as film or photography, but I think that would have been a little risky. That's why I started making content; this allows me to focus on my true passion while still having a full-time job to fall back on.

2. Did you go into university with a certain specialization in mind? If yes, did this change by the time you graduated; what led you to pursue orthopaedics?

I initially thought I would end up pursuing either wildlife or mixed practice medicine, however, I realized that these fields lack a structured routine and often have to work overtime, which I wasn't keen on doing. During my time as a general practitioner in a clinic I found it difficult to deal with clients and ended up hating consultations, so I decided to look into surgery as I always found it to be pretty cool and I wasn't too bad at it either! It ended up suiting me perfectly - working at my own pace, music playing in the background, a calm environment. I eventually decided to do a post grad degree in SAS, which meant I would be spending all of my time in the theatre, keeping me as far away from consulting as possible.

1. Beyond academics, do you think going through vet school has helped you in other aspects of your life?

The crazy amount of studying taught me about balance, how important it is to never neglect your social life and to take care of your body through exercise.

But it also pushes you to limits you didn't even know existed! During my 4th year, I was involved in

a serious accident where I was hit by a car leading to multiple injuries including a fractured femur, an inguinal hernia and a pretty bad head strike. This subsequently caused me to spend 2/3 weeks at the hospital but this didn't get in the way of my studying. I worked out a routine and began studying at the hospital so I did not miss a single test.

1. Were there any skills you had to learn entirely from scratch upon entering the workplace?

Yes, loads and loads! You eventually will realize that when you're fresh out of vet school, you don't really know anything. Some may overcome this by spending lots of time working in clinics prior to their graduation, which was not the case for me since I wasn't too passionate about it. In South Africa however, you are obligated to work as a government vet for one year post graduation where you are placed in a rural town with a microscope, an autoclave, some drugs and basically no guidance. You are completely on your own. That puts you in a position to learn really quickly. I think that's why South African vets are preferred abroad - we tend to be quite competent early on in our careers.

Dr. Oliphant also shared his personal insights on the topic regarding work-life balance specifically in the vet world. It has raised some eyebrows recently as we hear more and more clinicians switching career paths due to the intense work hours and pressure. Vets are overworking themselves, burning out and being overlooked for their other qualities. In a way, losing their humanity. "I believe that being a vet is my job," he shared, whilst other veterinarians may see it otherwise, Dr. Oliphant prioritises his hobbies and life outside of work. He has placed boundaries which allow him to savour every bit of life.

1. Other than being a veterinarian, how do you want people to see you?

I want people to see me as a creator! Someone who is diverse and creates amazing things. I do not want to lose myself by revolving my whole identity around being a veterinarian. Yes, I want others to say "He's a great vet" but I am so much more than just that.

1. Have you ever found yourself having to give up on hobbies because of your job?

If I have to give up on my hobbies then my job wouldn't be worth it. That's why I make sure to put myself in the position where that will never happen. I don't take after hours, keep my weekends as free as possible and try to leave on time.

1. You've been consistently posting videos every day for over 400 days. What's something you'd want your viewers to take from your content?

I want people to realize that they need to find the thing that makes them happy and pursue that as much as possible - that's why I'm making the videos. I found something I enjoy doing and I force myself to just do it as much as possible because I love it.

1. What motivates you to keep showing up, both career-wise and on social media?

My career keeps me stable financially but it also gives me the opportunity to enjoy other things in life! With content, my job helps by giving me topics to talk about but also through the positive feedback, I'm seeing that people enjoy what I post so that makes me happy and keeps me going.

Ioanna Panayide

Ioanna

WELFARE DOJNÍC V INTENZÍVNÝCH CHOVOCH: KEĎ STRES VÍŤAZÍ NAD GENETIKOU

<https://www.magnific.com/author/wirestock>

V súčasnom poľnohospodárstve dosiahla genetika dojníc úroveň, ktorú môžeme prirovnáť k vrcholovým športovcom. Vysokoprodukčná dojnica je biologický stroj nastavený na maximálny výkon, no tento výkon je podmienený krehkou stabilitou jej vnútorného prostredia. Téma welfare, teda pohody zvierat, sa v intenzívnych chovoch často pripisuje len etický rozmer. Moderná veda a početné štúdie, napríklad od autorov ako Broom či Fraser, však jasne dokazujú, že welfare je v prvom rade

exaktná fyziologická veličina s priamym dopadom na produkčnú krivku a kvalitu mlieka.

Základným kameňom úrazu v intenzívnych systémoch je stres. Nejde pritom len o ojedinelý strach, ale o chronický stav, ktorý aktivuje os hypotalamus – hypofýza – nadobličky. Keď je organizmus dojnice vystavený dlhodobým stresorom – či už ide o nevhodné mikroklimatické podmienky, sociálny tlak v preplnenej skupine alebo neodbornú manipuláciu – dochádza k masívnemu vylučovaniu glukokorti-

koidov, najmä kortizolu. Tento „stresový posol“ má za úlohu mobilizovať energiu na prežitie, čo však v praxi znamená, že ju odčerpáva z procesov, ktoré nie sú pre prežitie v danom momente kľúčové: z laktácie a imunitnej obrany.

Jedným z najkritickejších dôsledkov, ktoré opisuje napríklad výskum Bruckmaiera, je inhibícia ejekcie (spúšťania) mlieka. Kortizol a sprievodné katecholamíny pôsobia ako fyziologická brzda pre oxytocín. Aj keď má dojnica vemenó plné, vplyvom stresu nedochádza k úplnému stiahnutiu alveolárnych buniek a časť mlieka zostáva nevydojená. To nielenže okamžite znižuje denný nádoj, ale zvyšuje riziko vzniku mastitíd. Tu nadväzuje ďalší vedecy podložený fakt: stres je silne imunosupresívny. Chronicky zvýšená hladina kortizolu doslova „uspáva“ biele krvinky, čím otvára bránu infekciám. Výsledkom je nárast počtu somatických buniek (PSB), čo je pre chovateľa jasným indikátorom, že pohoda v maštali bola narušená dlho predtým, než sa objavili prvé klinické príznaky ochorenia.

Osobitnou kapitolou v našich podmienkach zostáva tepelný stres. Pri prekročení kritického indexu teploty a vlhkosti (THI) sa organizmus dojnice prepína na krízový režim. Energia, ktorá mala slúžiť na syntézu mliečnych zložiek, sa spotrebúva na ochladzovanie dýchaním. Štúdie potvrdzujú, že tepelný stres nespôsobuje len dočasný pokles nádoja, ale narúša hormonálnu rovnováhu na celú zvyšnú časť laktácie.

Welfare v intenzívnom chove teda nie je luxusom pre vyvolených, ale nevyhnutným manažérskym nástrojom. Investícia do komfortu ležania, kvalitnej ventilácie a pokojného prostredia nie je nákladom navyše, ale jedinou cestou, ako umožniť moderným plemenám naplno rozvinúť ich genetický potenciál bez poškodenia ich zdravia.

Vanessa Jurkyová

MÔJ DOMOV = MAČACÍ DOMOV AKO ZARIADIŤ BYT, V KTOROM BUDÚ MAČKY ŠŤASTNÉ?

To je veľmi dobrá a praktická otázka.

Pre mnohých z nás nie je domov len miestom odychu, ale aj priestorom, ktorý zdieľame s našimi štvornohými chlpatými spolubývajúcimi. Mačky síce pôsobia nezávisle a nevrlo, no ich pohoda a spokojnosť výrazne závisí od prostredia, v ktorom žijú. Ako teda zariadiť byt alebo dom tak, aby bol funkčný pre človeka a zároveň ideálny pre mačku?

1. Myslite do výšky

Mačky milujú výšky. V prírode trávajú veľa času na stromoch alebo vyvýšených miestach, kde majú prehľad o svojom okolí. Aj v byte im preto treba vytvoriť „svet s nadhľadom“. Ideálne sú mačacie stromy, police na stenách alebo parapety upravené na leňošenie. Vyvýšené miesta dávajú mačkám pocit bezpečia a kontroly.

2. Miesta na oddych

Každá mačka potrebuje mať svoj pokoj. Rovnako ako ľudia, aj mačky potrebujú svoje vlastné súkromie. V byte by mali mať niekoľko tichých miest, kde môžu pokojne a nerušene spať. Pelechy, mäkké deky alebo skrýše v skrinkách sú ideálne. Dôležité je, aby si mačka mohla vybrať – niekedy chce byť v centre diania, inokedy sa stiahnuť do úzadia.

3. Škrabadlá: záchrana pre nábytok aj psychiku

Škrabanie je prirodzená potreba mačky – slúži na obrusovanie pazúrov aj označovanie teritória. Ak

mačka nemá vhodné miesto na škrabanie, nájde si ho sama. Investícia do kvalitného škrabadla je preto nevyhnutná. Ideálne je mať viac škrabadiel na rôznych miestach v byte.

4. Bezpečné prostredie

Vaše obydlie môže skrývať množstvo rizík, ktoré si ani neuvedomujete – od jedovatých rastlín až po otvorené okná. Mačky sú od prírody zvedavé a rady skúmajú nové veci, preto je dôležité zabezpečiť okná sieťkami, odstrániť nebezpečné predmety a vyberať rastliny, ktoré nie sú pre mačky toxické.

5. Hra a stimulácia

Mačky potrebujú mentálnu aj fyzickú stimuláciu. Hračky, interaktívne prvky alebo obyčajné kartónové krabice dokážu spraviť zázraky. Pravidelná hra

posilňuje vzťah medzi človekom a mačkou a zároveň zabraňuje problémovému správaniu.

6. Hygiena

Mačacia toaleta by mala byť umiestnená na pokojnom mieste, ďaleko od misiek s jedlom. Dôležitá je pravidelná údržba – čistota je pre mačky zásadná. V domácnosti s viacerými mačkami platí jednoduché, no veľmi dôležité pravidlo: počet toaliet = počet mačiek + jedna navyše.

7. Kvalitné miesto na kŕmenie

Miesto, kde mačka je, by malo byť pokojné a stabilné. Misky by nemali byť v rušných častiach bytu. Niektoré mačky preferujú oddelené misky na vodu a krmivo, ideálne v rôznych častiach miestnosti. Zariadiť byt pre mačku neznamená obetovať estetiku alebo pohodlie človeka. Naopak, ide o hľadanie rovnováhy medzi funkčnosťou a potrebami zvierat. Spokojná mačka znamená pokojnejší domov, menej poškodeného nábytku a viac radosti zo spoločného života.

Domov, ktorý rešpektuje potreby všetkých jeho obyvateľov, aj tých s labkami, je skutočne domovom.

Zdroje: https://www.petrebels.com/en/product/cat-tree-turnpike-200-grey/?trueroas=21860871013&-gad_source=1&-gad_campaignid=21860877352&-gclid=Cj0KCQjw_IXQBhCkARIsADqELbKr9nU-UhFieQ1v4WoOVMXIdF4azgkp8qISzMuxhgc9NDJsxqE-4r050aAiU1EALw_wcB

<https://www.ebay.com/itm/205978009895>

Eva Hutková

CHOROBY PREŽÚVAVCOV, KTORÉ BY MAL POZNAŤ KAŽDÝ CHOVATEĽ

Metabolické a infekčné poruchy patria medzi najčastejšie zdravotné problémy v intenzívnych chovoch prežúvavcov. Zdravie hovädzieho dobytku, oviec a kôz je základným predpokladom úspešnej živočíšnej výroby. Hoci tieto druhy patria do rovnakej fyziologickej skupiny, ich metabolizmus, citlivosť voči ochoreniam aj klinické prejavy sa často výrazne líšia. Pre chovateľa je preto dôležité poznať nielen samotné ochorenia, ale aj medzidruhové rozdiely, ktoré ovplyvňujú diagnostiku, liečbu a prevenciu.

Ketóza je typická najmä pre vysokoprodukčné dojnice v skorom štádiu laktácie, keď sa dostávajú do

negatívnej energetickej bilancie. Prejavuje sa nechutenstvom, poklesom produkcie mlieka, acetónovým zápachom a niekedy aj nervovými príznakmi. U oviec a kôz sa častejšie vyskytuje graviditná toxémia v posledných týždňoch gravidity, najmä pri viacpočetných plodoch. Klinicky sa prejavuje apatiou, ležaním, neurologickými príznakmi a rýchlou progresiou. Liečba u kráv spočíva v doplnení energie, ako je propylénglykol a glukóza, zatiaľ čo u malých prežúvavcov je úspech podmienený rýchlou intervenciou a často aj urgentným pôrodom.

Hypokalcémia, inak nazývaná mliečna horúčka, je akútny stav vznikajúci najčastejšie v priebehu pr-

vých 48 hodín po otelení, keď dojnica nedokáže pokryť náhle zvýšenú potrebu vápnika na tvorbu mledziva. Pokles hladiny vápnika spôsobuje poruchu nervovosvalovej činnosti a celkovú svalovú slabosť. Prvé príznaky zahŕňajú neistú chôdzu, slabosť a znížené prežúvanie. Neskôr sa objavuje ležanie, studené uši, suchý mulc, slabé reflexy a apatia. V ťažšom štádiu zviera leží na boku, nereaguje a je podchladené. U oviec sa hypokalciémia vyskytuje v neskorej gravidite, najmä pri viacpočetných pľodoch. Prejavuje sa slabosťou, stuhnutosťou chôdzou, nechutenstvom a prechodom do ležania. U kôz je menej častá, no môže sa objaviť u vysokoprodukčných mliekových plemien. Liečba u kráv spočíva v intravenóznom podaní vápnika, zatiaľ čo u oviec a kôz sa preferuje pomalé podanie a kombinácia s energetickou podporou. Klinicky sa často zamieňa s toxémiou, preto je dôležitá správna diferenciálna diagnostika.

Acidóza bachora vzniká po nadmernom príjme rýchlo fermentovateľných sacharidov a pri nedostatku vlákniny, čo vedie k rýchlemu poklesu pH bachora a narušeniu mikroflóry. U kráv sa častejšie vyskytuje subakútna forma pri chybách v kompletných chovných zmesiach, zatiaľ čo ovce a kozy sú náchylnejšie na akútnu acidózu s prudkým priebehom. Klinické príznaky zahŕňajú útlm prežúvania, nechutenstvo, hnačky, nafukovanie, bolesť brucha, slabosť a dehydratáciu. Pri ťažkej acidóze dochádza k toxémii, neurologickým príznakom a riziku úhynu. U kráv má výrazný dopad na produkciu a často vedie k laminitíde. Liečba spočíva v stabilizácii bacho-

rového prostredia, rehydratácii a korekcii acidózy, pričom malé prežúvavce vyžadujú intenzívnejšiu starostlivosť.

Hypomagneziémia je akútna porucha metabolizmu horčíka, ktorá sa najčastejšie vyskytuje u kráv na jarných pastvinách, no môže postihnúť aj ovce a kozy. Horčík sa v tele neukladá, preto jeho hladina rýchlo klesá pri nízkom príjme, strese alebo pri krmivách s vysokým obsahom draslíka a dusíka, ktoré znižujú jeho vstrebávanie. Klinic-

ky sa prejavuje nepokojom, precitlivosťou, nekoordinovanými pohybmi, svalovými kŕčmi a rýchlym prechodom do záchvatov a ležania. Ťažké prípady končia tonicko-klonickými záchvatmi, bezvedomím a úhynom. Liečba vyžaduje okamžité podanie horčíka, často v kombinácii s vápnikom, a zabezpečenie pokoja. Prevencia spočíva v dostatočnom príjme Mg, minerálnych lizoch, doplnkoch v TMR a správnom manažmente pastvy.

Paratuberkulóza (Johneho choroba) je chronické infekčné ochorenie spôsobené *Mycobacterium avium* subsp. *paratuberculosis*. U hovädzieho dobytku sa prejavuje chronickými hnačkami, chudnutím a poklesom produkcie. U oviec a kôz hnačka často chýba, čo vedie k prehliadaniu ochorenia. Liečba neexistuje; prevencia spočíva v testovaní stáda, eliminácii pozitívnych jedincov a ochrane mláďat pred infekciou.

BVD, teda vírusová hnačka hovädzieho dobytku, je ochorenie špecifické pre hovädzí dobytok. Spôsobuje reprodukčné poruchy, potraty, hnačky a imunosupresiu. Najväčším rizikom sú perzistentne infikované jedince, ktoré vírus vylučujú celý život. U oviec sa vyskytuje príbuzné ochorenie – border disease, ktoré spôsobuje potraty, slabé jahňatá a deformácie končatín. Liečba neexistuje; prevencia spočíva v kontrole reprodukcie, testovaní a biosekurite. Vakcinácia je účinná u hovädzieho dobytku, no u oviec a kôz sa nepoužíva.

IBR – infekčná boviná rinotracheitída – je respiračné ochorenie hovädzieho dobytku spôsobené boviným herpesvírusom. Prejavuje sa horúčkou,

kašľom, výtokmi z nosa, zápalom spojiviek a poklesom produkcie. U oviec a kôz prebieha zriedkavo a väčšinou subklinicky. Prevencia zahŕňa vakcináciu a kontrolu pohybu zvierat.

Kokcidióza postihuje všetky druhy prežúvavcov, najmä jahňatá a kozliatka. Prejavuje sa hnačkami, dehydratáciou, spomaleným rastom a celkovým oslabením. U hovädzieho dobytku býva priebeh miernejší, zatiaľ čo u malých prežúvavcov môže byť akútny a rýchlo fatálny. Liečba zahŕňa kokcidiostatiká, rehydratáciu a zlepšenie hygieny ustajnenia. Prevencia spočíva v suchom prostredí, pravidelnom čistení a preventívnom podávaní kokcidiostatík v rizikových obdobiach.

Mastitída je najčastejším ochorením dojníc, no významná je aj u oviec a kôz. U kráv sa prejavuje zmenami mlieka, opuchom vemena, bolesťou a horúčkou. U kôz má často subklinický priebeh, keďže počet somatických buniek je prirodzene vyšší. Ovce sú náchylné najmä v období laktácie, pričom

ochorenie môže rýchlo prejsť do gangrenózne formy. Prevencia spočíva v hygiene strukov, dezinfekcii po dojení, správnom nastavení dojacej techniky a suchostojných terapiách.

Prevencia infekčných ochorení je najdôležitejším nástrojom chovateľa. Zahŕňa karanténu nových zvierat, kontrolu pohybu osôb a techniky, pravidelnú dezinfekciu, vakcináciu podľa druhu a epizootickej situácie, testovanie stáda a dôslednú hygienu pri manipulácii s mláďatami. Ovce a kozy sú citlivejšie na parazitózy, preto je dôležitá pravidelná koprológia a rotácia pastvín. Hovädzí dobytok vyžaduje dôslednú kontrolu reprodukčných ochorení, najmä BVD a IBR. Biosekurita je základom ochrany zdravia zvierat, znižuje ekonomické straty a zvyšuje produkciu.

Zdroje: Search results – Merck Veterinary Manual

Antónia Petriková

2VV1

KOTERCOVÝ KAŠEĽ

<https://www.easyvet.sk/sk/clanky/detail/kotercovy-kasel-typicke-jesenne-ochorenie>

Kotercový kašeľ, odborné označovaný ako infekčná tracheobronchitída psov, je vysoko nákazlivé ochorenie dýchacích ciest, ktoré sa prejavuje najmä intenzívnym záchvatovým kašľom. Postihuje najmä psy chované v kolektíve, kde dochádza k rýchlemu šíreniu infekcie.

Pôvod ochorenia

Kotercový kašeľ je multifaktoriálne ochorenie, čo znamená, že ho spôsobuje kombinácia viacerých

patogénov – vírus parainfluenzy psov, psí adenovírus typu 2 (CAV-2) a baktéria *Bordetella bronchiseptica*. Tieto patogény často pôsobia spoločne a oslabujú obranné mechanizmy dýchacieho systému.

Klinické príznaky

Klinické príznaky sa najčastejšie objavia do 10 dní od nakazenia.

Medzi typické príznaky patria:

- Suchý, záchvatovitý kašeľ
- Kašeľ vyvolaný tlakom na krk
- Dávenie pri kašli
- Výtok z nosa
- Horúčka

Pri komplikáciách:

- Apatia
- Nechutenstvo
- Ťažkosti s dýchaním

Diagnostika

Diagnostika je väčšinou založená na anamnéze (kontakt s inými psami) a klinickom vyšetrení. V prípade podozrenia na komplikácie je možné doplniť RTG vyšetrenie hrudníka.

Liečba

Liečba závisí od závažnosti priebehu ochorenia. Pri prípadoch s ľahším priebehom sa odporúča kľudový režim a antitusiká. Naopak, pri ťažších prípadoch je potrebné nasadiť antibiotiká. Dôležitá je izolácia chorého jedinca a obmedzenie mechanického dráždenia dýchacích ciest (napr. obojok).

Prevencia

Medzi najúčinnšie preventívne opatrenia patrí vakcinácia, ktorá sa môže podávať intranazálne alebo subkutánne. Pre zabezpečenie optimálnej ochrany je potrebné očkovanie vykonať ešte pred obdobím zvýšeného výskytu ochorenia.

Napriek tomu, že kotercový kašeľ môže pôsobiť znepokojujúco, vo väčšine prípadov ide o dobre zvládnuteľné ochorenie s priaznivou prognózou. Pri správnej starostlivosti a dostatočnom odpočinku sa väčšina psov rýchlo zotaví. Kľúčom k ochrane zdravia je najmä prevencia, pravidelné očkovanie a zodpovedný prístup majiteľov.

Zdroje:

<https://www.animavets.sk/blog/co-je-kotercovy-kasel-a-ako-ho-liecit/>

<https://www.avma.org/resources-tools/pet-owners/petcare/canine-infectious-respiratory-disease-complex-kennel-cough>

<https://www.easyvet.sk/sk/clanky/detail/kotercovy-kasel-typicke-jesenne-ochorenie>

Mia Ováry

„JEDEN DEŇ, KTORÝ TI MÔŽE ZMENIŤ CELÝ ŽIVOT“

univerzite. Na slávnostnom zahájení sa dozvedeli všetky potrebné informácie o študijných programoch a prijímacom konaní.

Ďalej si už každý podľa svojej chuti mohol prejsť bohatý program, ako napríklad:

- centrum klinických zručností
- kliniky prežúvavcov, koní a malých zvierat
- farmaceutické technológie
- školské kluby

- ukážky práce s dravcami či canisterapie a veľa ďalších zaujímavých ukážok či prehliadok.

Ako každý rok, ani tento nebol výnimkou a naša škola si pripravila pre nových uchádzačov DOD. 22. januára mali záujemcovia možnosť navštíviť areál školy a nahliadnuť bližšie do štúdia na našej

Svoj názor a perspektívu nám priblížila aj prezí-

dentka organizácie IVSA Michaela Majerová. Dňa otvorených dverí som sa zúčastnila už 3x. Každým rokom je záujem o toto podujatie väčší a väčší. Návštevníkmi sú nielen neistí maturanti, ale aj zvedaví rodičia. Nie je ľahké zorientovať sa v našom areáli, aj my študenti s tým máme občas problém, avšak pre uchádzačov bola pripravená mapka a podrobný program a každý si mohol vybrať stanoviska, ktoré ho zaujímali. Pred klinikami sa tvorili dlhé zástupy a neraz sme jednotlivé vstupy delili na menšie skupinky. Veľa otázok od budúcich spolužiakov bolo smerovaných najmä na prijímačky a zvládanie učenia. Takisto sa pýtali na skúšky, praxe, záujmové kluby, ale aj mimoškolský život. Na všetky otázky sme sa im snažili odpovedať a vykresliť

našu školu v čo najlepšom svetle. Verím, že s väčšinou sa stretneme na septembrovom Uvítacom pikniku UVLF.

Po krátkom nahliadnutí do jej perspektívy sme sa jej opýtali aj niekoľko otázok, ktoré nám pomohli lepšie pochopiť jej skúsenosti a odporúčania pre budúcich študentov.

Je niečo, čo ľudia zvonku vôbec nevidia, ale je dôležité?

Za DOD sa skrýva neskutočne veľa práce, pokiaľ ide o koordináciu katedrií, pedagógov, študentov a nakoniec aj zvierat. Pripraviť program tak, aby do bodky sedel, a naplánovať všetky detaily, sú mesačné práce. Takže by som rada poďakovala všetkým

organizátorom, ktorí to takto perfektne naplánovali.

Stalo sa niečo vtipné alebo nečakané?

Nečakane mi v ten deň vypovedal službu môj telefón a donáška héliových balónov sa mi nevedela dovolať. Pred začiatkom DOD som po celom areáli zháňala koňa, kravičku, psa a mačku – héliové balóny.

Aké otázky dostávaš od návštevníkov najčastejšie?

Najčastejšia otázka je, či boli prijímacie skúšky ťažké a ako sa na ne pripravíš.

Máš pocit, že sú študenti skôr rozhodnutí, alebo ešte hľadajú?

Študenti, ktorí navštívili DOD, sa často rozhodovali medzi VetUni v Brne a UVLF. Myslím si, že aj DOD je práve jedným z rozhodujúcich faktorov, prečo sa rozhodnú práve pre UVLF.

Čo ťa na tom najviac baví?

Stretávať nových ľudí a byť im nápomocná. Keďže som dosť priateľský človek, nemám problém sa prihovoriť, pomôcť či zodpovedať každú otázku.

Čo by si odkázala niekomu, kto zvažuje prísť na DOD?

Odkázala by som mu, nech určite príde, neofutuje. Návštevníka čaká každý rok bohatý program, ktorý si môže sám vyskladať, a môže navštíviť rôzne ukážky, katedry, kliniky či kluby, ktoré ho zaujímajú.

Okrem odborného pohľadu sme dali priestor aj samotným návštevníckam. Diana a Nina zo Strednej odbornej školy pôdohospodárskej a veterinárnej v Ivanke pri Dunaji sa s nami podelili o svoje bezprostredné dojmy z DOD.

Minulý rok som sa zúčastnila Dňa otvorených dverí a tento rok som si túto skúsenosť rada zopakovala. Už pri príchode bolo cítiť príjemnú a priateľskú atmosféru. Organizácia podujatia bola opäť na vysokej úrovni a všetko prebiehalo bez problémov. Mali sme možnosť nahliadnuť do priestorov školy a spoznať jej vybavenie. Počas DOD sme sa dozvedeli množstvo informácií o štúdiu a možnostiach, ktoré škola ponúka. Učitelia aj študenti boli ochotní odpovedať na naše otázky a podeliť sa o svoje skúsenosti. Veľmi oceňujem ich prístup, pretože pôsobili otvorene a úprimne. V porovnaní s minulým rokom som si všimla aj niekoľko zlepšení a novinek. Program bol pestrý a zaujímavý, takže sme sa ani chvíľu nenudili. Najviac ma bavili praktické ukážky, ktoré nám priblížili reálne vyučovanie. Celý deň bol pre mňa prínosný a motivujúci. Utvrdil ma v tom,

že táto škola má čo ponúknuť a že sa sem rada prihlásim. Určite by som túto skúsenosť odporučila aj ostatným študentom.

PS: Chcem dať shoutout študentom z teraristiky, ktorí mali s nami otvorený a uvoľnený rozhovor. Boli ste best guys!

Diana

Ako študentka 3. ročníka veteriny z Bratislavy som išla na DOD UVLF s celkom obvyčajnými očakávaniami... ale realita? Úplne inde.

Hneď ako som tam prišla, cítila som tú atmosféru – veľký areál, reálne veterinárne prostredie. Ľudia boli neskutočne milí, ochotní a hlavne úprimní, čo mi dalo pocit, že toto je miesto, kde sa robí niečo zmysluplné.

A potom AquaTerra klub... to bol čistý WAU moment. Exotické zvieratá, energia, nadšenie – úplne som sa tam videla. Úprimne? Prekonal to všetky moje očakávania. Odchádzala som s myšlienkou, že presne sem chcem patriť.

Nina

Deň otvorených dverí nie je len o informáciách, ale najmä o pociť – či si vieš predstaviť práve tu stráviť ďalšie roky. Ak ešte váhaš, príď sa presvedčiť na vlastné oči. Možno práve tento deň bude začiatkom tvojej budúcej cesty.

Maximiliana Marta Janečková, Barbora Beňová

Foto: archív

OD ŠTÁTNIC NA OPERAČNÚ SÁLU: STÁŽ NA KONSKEJ KLINIKE V BELGICKU

Som naozaj veľmi rada a vďačná, že môžem opäť prispieť do Arda a podeliť sa o skúsenosť zo skvelej zahraničnej stáže, ktorú sme mali možnosť absolvovať spolu s mojím kolegom. Tentokrát nás cesta zaviedla na konskú kliniku v Belgicku – konkrétne do Paardenklinik De Morette.

Po úspešnom zvládnutí prvých dvoch štátnic sme vo februári 2026 vycestovali na túto stáž. Na rozdiel od našej predchádzajúcej skúsenosti na Veterinárnej univerzite vo Viedni sme tentokrát mali príležitosť spoznať fungovanie súkromnej veterinárnej praxe.

Klinika sa nachádza v menšom mestečku približne hodinu od Bruselu. Ak sa tam vyberiete v nedeľu ako my, pripravte sa na menšie dobrodružstvo – miestna hromadná doprava cez víkend výrazne obmedzuje svoju prevádzku. Po asi polhodinovej prechádzke s kuframi sme však napokon dorazili na miesto, kde nás srdečne privítali interní a zabezpečili nám ubytovanie. Veľkou výhodou bolo, že sme bývali priamo nad stajňou, čo nám umožnilo byť neustále v kontakte s dianím na klinike.

Na prvý pohľad nás klinika mierne prekvapila – najmä v porovnaní s rozsiahlymi priestormi viedenskej univerzity. Neskôr sme sa však dozvedeli, že De Morette sa nedávno stala súčasťou skupiny The Equine Care Group a v blízkej budúcnosti plánuje otvorenie nového, modernejšieho pracoviska.

Počas stáže sme mali možnosť pracovať a učiť sa od troch špičkových špecialistov: Elke Pollaris (sto-

matológia), Michael Meulyzer (chirurgia a ortopédia) a Katrien Palmers (interná medicína). Bolo nesmierne motivujúce sledovať odborníkov na takejto úrovni – nielen ich vedomosti, ale aj nadšenie a precíznosť, s akou pristupujú k svojej práci.

Klinika disponovala vyšetrovňou, kde denne prechádzali desiatky koní na ambulantné zákroky – od ošetrenia chrupu a extrakcií zubov, cez diagnostiku krívania či ošetrovanie kĺbov, až po gastrokopie a endoskopie športových koní. Samozrejmosťou bola aj operačná sála, kde sa realizovalo množstvo zákrokov – aj počas „slabšieho“ týždňa ich bolo približne 18.

Mali sme možnosť vidieť široké spektrum operácií, od kolikových zákrokov, cez artroskopie až po resekciu dermoidnej cysty v oblasti hlavy či výplach kĺbu u žriebäta s poranením končatiny.

Pre mňa bol veľmi intenzívnym a zároveň prekvapivým zážitkom moment, keď sme po operácii presúvali koňa do postanestéziologického boxu, kde už čakal ďalší pacient pripravený na nasledujúci zárok. Bolo fascinujúce sledovať plynulosť a organizáciu práce – prakticky celé dopoludnie sa pacienti striedali na operačnom stole jeden za druhým.

Stáž bola fyzicky aj psychicky náročná – pracovali sme v 12-hodinových službách, často aj s nočnými pohotovosťami. Napriek tomu to bola mimoriadne cenná skúsenosť.

Každému študentovi by som úprimne odporučila absolvovať zahraničnú stáž – bez ohľadu na konkrétnu krajinu či pracovisko.

Určite by som chcela povzbudiť každého, kto nad zahraničnou stážou uvažuje, aby sa nenechal odradiť prvým „nie“ a hľadal príležitosti aj mimo komfortnej zóny. Je úplne bežné, že vás na prvýkrát nevezmú, preto sa oplatí poslať čo najviac e-mailov na rôzne pracoviská. Zároveň treba myslieť aj na to, že takéto stáže je ideálne plánovať niekoľko mesiacov dopredu.

Študenti v zahraničí sú v tomto smere často oveľa aktívnejší a miesta bývajú rýchlo obsadené. Napríklad našu stáž v Belgicku sme začali riešiť viac ako 10 mesiacov vopred.

Treba počítať aj s tým, že pri vybavovaní zahranič-

nej stáže nie je vždy možné spoliehať sa výlučne na pomoc zo strany školy a veľká časť iniciatívy zostáva na samotných študentoch. To však vôbec netreba vnímať negatívne – práve tento proces človeka naučí samostatnosti a vytrvalosti.

Je nesmierne dôležité vidieť rôzne prístupy k medicíne a uvedomiť si, že kvalitná a poctivá práca je základom jej zmyslu.

Držím každému palce a ak by ste mali nejaké otázky, neváhajte ma osloviť!

Text a foto: **Stella Grosová**

PARVOVÍRUS – TICHÝ ZABIJAK ŠTENIAT

Každý chovateľ psov si uvedomuje, aká dôležitá je prevencia proti parvovírusu. Šteniatka sa pravidelne očkujú, veterinári zdôrazňujú hygienu a obmedzenie kontaktu s rizikovým prostredím. Napriek tomu sa toto ochorenie stále objavuje, často nečakane, s veľmi rýchlym priebehom a vážnymi následkami.

Parvovírus je vysoko nákazlivé vírusové ochorenie psov. Napáda najmä bunky, ktoré sa rýchlo delia, predovšetkým bunky črevnej sliznice a kostnej drene. To vedie k poškodeniu tráviaceho systému a oslabeniu imunity. Vírus je mimoriadne odolný a

dokáže prežiť v prostredí aj niekoľko mesiacov. Šíri sa najmä kontaktom s infikovanými výkalmi, ale aj nepriamo cez topánky, oblečenie či misky.

Medzi hlavné príznaky patria silná apatia a nechutenstvo, opakované zvracanie, vodnatá až krvavá hnačka a horúčka. Ochorenie má často veľmi rýchly priebeh a bez včasnej liečby môže dôjsť k úhynu už v priebehu niekoľkých dní.

Očkovanie je najúčinnnejšia forma ochrany proti parvovírusu. Napriek tomu však nie je vždy stopercentné. Práve na tento problém upozorňuje aj nedávna vedecká štúdia publikovana

v roku 2024. Štúdia, ktorú realizovali pedagógovia z našej univerzity, prináša zaujímavé a dôležité poznatky o tom, ako nové varianty vírusu môžu ovplyvniť účinnosť vakcinácie. Autorkou tejto štúdie je doktorka Andrea Pelegrinová, ktorá sa tejto téme venuje dopodrobna.

Štúdia opisuje prípad šteniatka jazvečika zo Slovenska, ktoré bolo riadne očkované, no napriek tomu ochorelo na parvovírus. Šteniatko bolo vo veku približne 3 mesiacov a absolvovalo základnú vakcináciu. Napriek tomu sa u neho objavili typické klinické príznaky, ako letargia, zvracanie a krvavá

hnačka. Stav sa rýchlo zhoršoval a ani intenzívna veterinárna starostlivosť nedokázala zabrániť úhynu, ku ktorému došlo približne do 48 hodín.

Boli vykonané viaceré analýzy, aby sa zistila príčina zlyhania vakcinácie. Genetická analýza vírusu ukázala, že ide o variant CPV-2b, ktorý je geneticky príbuzný kmeňom rozšíreným v Ázii. Vírus obsahoval špecifické mutácie v géne VP2, ktorý je kľúčový pre rozpoznanie imunitným systémom. Tieto mutácie môžu ovplyvniť účinnosť vakcín, pretože imunitný systém nemusí vírus rozpoznať dostatočne rýchlo. Pri pitve sa zistili výrazné poškodenia organizmu, ako enteritída, odumretie buniek v črevách, leukopénia a prítomnosť vírusu v rôznych tkanivách. Tieto zmeny vysvetľujú, prečo je priebeh ochorenia taký rýchly a nebezpečný.

Otázkou teda bolo: „Prečo vakcína nezabrala?“ Štúdia poukazuje na viacero možných dôvodov. Šteniatko mohlo mať ešte protilátky od matky, ktoré znížili účinnosť vakcíny. Imunitný systém nemusel byť dostatočne vyvinutý. Nový variant vírusu mohol čiastočne unikať imunitnej odpovedi.

Táto štúdia je dôležitým varovaním, že parvovírus sa neustále vyvíja a nové varianty sa môžu šíriť medzi krajinami napríklad dovozom psov. Zároveň ukazuje, že aj očkované zvieratá môžu byť v určitých prípadoch ohrozené. Preto je potrebné dodržiavať správny očkovací plán, minimalizovať rizi-

kové kontakty u šteniat a rýchlo reagovať na prvé príznaky ochorenia.

Záverom možno povedať, že parvovírus zostáva jedným z najnebezpečnejších ochorení psov. Aj keď máme k dispozícii účinné vakcíny, vírus sa vyvíja a môže prekvapíť aj skúsených chovateľov. Najnovšie vedecké poznatky ukazujú, že ochrana zvierat si vyžaduje nielen očkovanie, ale aj zodpovedný prístup, opatrnosť a neustále sledovanie nových hrozieb. Prevencia tak zostáva kľúčom k ochrane našich štvornohých priateľov.

Ak máte záujem o podrobnosti o tejto problematike, určite odporúčam prečítať si článok doktorky Andrey Pelegrinovej a jej kolegov. Ide o fascinujúcu prácu, ktorá odhaľuje dôležité aspekty vývoja nových variantov vírusu a ich vplyv na vakcináciu a ponúka cenný pohľad do problematiky, ktorá sa bude čoraz viac prejavovať aj v praxi veterinárov a chovateľov.

Zdroje:

<https://link.springer.com/article/10.1007/s11259-024-10492-z>

https://www.revivalanimal.com/learning-center/parvo-in-puppies-and-dogs-parvo-symptoms-and-signs?srsId=AfmBOopnXG28CuwqNe2ldfNcprJ__HqXYx-k3711wsf3bJqX89YNCo50D

Simona Krkošová

AKO VYZERÁ POSLEDNÝ ROČNÍK V PRAXI

Šiesty ročník štúdia veterinárneho lekárstva je organizovaný formou blokovej výučby, ktorá kombinuje teoretické prednášky (prednáškový blok), klinickú prax a postupnú prípravu na štátne skúšky. Harmonogram je nastavený tak, aby študenti počas akademického roka postupne prechádzali všetkými hlavnými klinickými blokmi a zároveň mali dostatočný priestor na dokončenie svojej diplomovej práce.

Akademický rok, ako som spomínal, začína blokom prednášok, počas ktorého si študenti systematicky opakujú kľúčové oblasti klinickej medicíny – choroby prežúvavcov, koní, malých zvierat a ošípaných. Tento úvodný blok slúži najmä na zjednotenie vedomostí pred praktickou a podrobnejšou výučbou na klinikách.

Nasledujúce mesiace sú venované predovšetkým klinickej praxi a teórii v rámci blokov. Študenti rotu-

jú medzi jednotlivými klinikami, pracujú s pacientmi a zároveň sa priebežne pripravujú na štátne skúšky. Praktická výučba prebieha v niekoľkých časových blokoch počas zimného aj letného semestra a predstavuje najintenzívnejšiu časť posledného ročníka. Práve v tomto období dochádza k prepojeniu teoretických poznatkov s reálnou klinickou prácou, čo mnohí študenti vnímajú ako najväčší posun smerom k samostatnej veterinárnej praxi.

Zimné obdobie (január – február) zároveň poskytuje priestor na dokončenie záverečnej práce a prípadné dobiehanie klinických praxí. Súčasťou výučby je aj blok zameraný na profesionálnu komunikáciu (január) a praktické zručnosti potrebné pre výkon povolania veterinárneho lekára.

Počas akademického roka sú zaradené aj termíny opravných štátnych skúšok, ktoré umožňujú študentom splniť všetky študijné povinnosti ešte pred

ukončením štúdia. Posledná fáza ročníka je vyhradená obhajobám diplomových prác, ktoré symbolicky uzatvárajú celé vysokoškolské štúdium.

Celkový harmonogram tak odráža postupný prechod od študenta k budúcemu veterinárnemu lekárovi – od opakovania teórie, cez intenzívnu klinickú prax až po finálnu odbornú obhajobu vlastnej práce.

Ako sú študenti v tých skupinách?

Počas šiesteho ročníka sú študenti rozdelení do štyroch výučbových skupín (1. – 4.) alebo blokov A, B, C a D. Toto rozdelenie zabezpečuje plynulý chod klinickej výučby aj štátnych skúšok, keďže jednotlivé skupiny absolvujú skúšky v odlišnom poradí. Každý študent tak prejde všetkými klinikami, líši sa však postupnosť, v akej ich ukončuje.

Poradie štátnych skúšok v jednotlivých blokoch je nasledovné:

- **Blok A:** Choroby prežúvavcov → Choroby malých zvierat → Choroby ošípaných → Choroby koní
- **Blok B:** Choroby malých zvierat → Choroby prežúvavcov → Choroby koní → Choroby ošípaných
- **Blok C:** Choroby ošípaných → Choroby koní → Choroby prežúvavcov → Choroby malých zvierat
- **Blok D:** Choroby koní → Choroby ošípaných → Choroby malých zvierat → Choroby prežúvavcov

Tento systém znamená, že študenti sa na jednotlivé štátnice pripravujú postupne počas celého akademického roka. Výhodou je možnosť sústrediť sa vždy na jednu oblasť klinickej medicíny, zároveň však vyžaduje priebežnú prípravu, keďže medzi jednotlivými skúškami býva len obmedzený časový odstup.

Rozdelenie do blokov zároveň spôsobuje, že skúsenosti študentov so „začiatkom štátnicového obdobia“ sa líšia – niektorí začínajú produkčnými zvieratami, iní štátnicou z malých zvierat alebo koňmi, čo často ovplyvňuje aj subjektívnu náročnosť úvodu do štátnic.

Čo študentov najviac prekvapí v 6. ročníku?

Mnohí študenti vstupujú do posledného ročníka s predstavou, že hlavnou náplňou bude už len učenie na štátnice. Realita je však výrazne dynamickejšia. Šiesty ročník je kombináciou klinickej praxe, priebežnej prípravy na skúšky a zároveň finalizovania diplomovej práce, čo kladie vysoké nároky najmä na organizáciu času.

Najväčším prekvapením býva najmä:

- rýchle tempo striedania klinických blokov,
- krátky čas medzi jednotlivými štátnymi skúškami,
- nutnosť prepínať medzi rôznymi druhmi zvierat a odlišným klinickým myslením,
- súbežné riešenie administratívy (hľadanie pracovných ponúk) a dokončovanie záverečnej práce.

Študenti často zistia, že už nejde len o memorovanie informácií, ale o schopnosť rýchlo aplikovať vedomosti v klinickom kontexte a logicky uvažovať nad prípadmi.

Diplomová práca: začať skôr sa oplatí

Menej známou možnosťou počas štúdia je fakt, že študent môže obhájiť svoju diplomovú prácu už v 5. ročníku. Podmienkou však je zapísať si diplomovú prácu skôr – už v letnom semestri 4. ročníka. V štandardnom priebehu sa totiž diplomová práca zapisuje na tri semestre, počas ktorých prebieha jej spracovanie a následné odovzdanie.

Pre študentov, ktorí už majú predstavu o téme alebo vedia, s ktorým školiteľom chcú pracovať, je skorší začiatok veľkou výhodou. Poskytuje viac času na samotný výskum, spracovanie výsledkov aj pokojnejšie písanie bez tlaku súbehu so štátnicami v poslednom ročníku. Venovať sa diplomovej práci dlhšie zároveň umožňuje ísť viac do hĺbky a získať cenné skúsenosti s odbornou prácou.

Z vlastnej skúsenosti môžem potvrdiť, že obhajoba diplomovej práce už v 5. ročníku bola správne rozhodnutie, ktoré by som nemienil. Veľkú úlohu pritom zohrali ľudia okolo mňa – školiteľka aj spolužiaci, s ktorými sme si navzájom pomáhali a podporovali sa počas celého procesu. Diplomovej práce sa preto netreba báť. Pri dobrom plánovaní a správnom vedení môže byť skôr príležitosťou než stresom navyše.

Koniec štúdia ako začiatok novej etapy

Štátne skúšky a diplomová práca predstavujú vyvrcholenie dlhých rokov štúdia, počas ktorých si študent postupne buduje odborné vedomosti, praktické zručnosti aj profesionálne myslenie. Hoci sa toto obdobie často spája so stresom a intenzívnou prípravou, zároveň ide o čas, keď si mnohí prvýkrát naplno uvedomia, aký veľký kus cesty už prešli.

Posledné ročníky už nie sú len o učení sa naspamäť, ale najmä o prepájaní súvislostí, klinickom uvažovaní a získavaní istoty pri práci so zvieratami aj majiteľmi. Každá absolvovaná štátnica a každá

dokončená kapitola diplomovej práce postupne približujú moment, keď sa zo študenta stáva veterinárny lekár.

Aj keď sa môže zdať, že cesta k záveru štúdia je náročná, skúsenosti ukazujú, že s dobrým plánovaním, podporou spolužiakov a ochotou pracovať

na seba sa dá zvládnuť úspešne. Štátnice preto netreba vnímať len ako skúšku vedomostí, ale aj ako symbolický prechod do profesionálneho života a začiatok novej kapitoly.

Rastislav Ringer

VTÁČIA CHRÍPKA: TICHÁ HROZBA, KTORÁ OHROZUJE CHOVY AJ ĽUDÍ

Keď starý vírus spôsobuje nové problémy

Vtáčia chrípka, odborne označovaná ako aviárna influenza, patrí medzi najvýznamnejšie infekčné ochorenia hydiny a voľne žijúceho vtáctva. Hoci nejde o nový problém, v posledných rokoch sa opakovane dostáva do centra pozornosti v súvislosti s epidémiami v Európe aj vo svete. Jej význam pritom nespočíva len vo vysokých stratách v chovoch, ale aj v potenciálnom ohrození verejného zdravia. Pre veterinárnu medicínu tak predstavuje komplexnú výzvu, ktorá si vyžaduje nielen teoretické vedomosti, ale aj schopnosť rýchlo reagovať v praxi.

Vírus, ktorý sa neustále mení

Pôvodcom ochorenia je vírus chrípky typu A z čeľade Orthomyxoviridae, ktorý je známy svojou schopnosťou meniť sa a vytvárať nové varianty. Práve táto variabilita je dôvodom, prečo sa s vtáčou chrípkou stretávame opakovane. Vírus sa rozdeľuje na jednotlivé subtypy podľa povrchových antigénov hemagglutínínu a neuraminidázy. Z praktického hľadiska je však dôležitejšie rozdelenie podľa patogenity na nízko patogénne (LPAI) a vysoko patogénne (HPAI) formy. Kým prvé spôsobujú skôr mierne problémy, vysoko patogénne kmene,

ako napríklad H5N1, môžu viesť k rýchlym úhynom a rozsiahlym stratám v chovoch.

Neviditeľná cesta nákazy

Prirodzeným rezervoárom vírusu sú najmä voľne žijúce vodné vtáky, ktoré ho často prenášajú bez výrazných príznakov. Práve preto predstavujú významný zdroj nákazy pre domestikovanú hydinu. K prenosu dochádza nielen priamym kontaktom medzi zvieratami, ale aj nepriamo prostredníctvom kontaminovaného prostredia, napríklad vody, krmiva či náradia. Dôležitú úlohu zohráva aj migrácia vtáctva, ktorá umožňuje šírenie vírusu na veľké vzdialenosti. Z pohľadu praxe to znamená, že riziko zavlečenia nákazy do chovu nikdy nie je nulové.

Od nenápadných príznakov po náhle úhyny

Klinický priebeh ochorenia závisí od konkrétneho typu vírusu. Pri nízko patogénnych formách sa môžu objaviť len nenápadné príznaky, ako sú mierne respiračné problémy alebo pokles znášky. Naopak, vysoko patogénne formy sa často prejavujú náhlymi úhynmi bez predchádzajúcich varovných signálov. Okrem toho sa môžu objaviť edémy a cyanóza hrebeňa, neurologické príznaky či výrazná apatia. Práve schopnosť rozpoznať tieto príznaky včas je jednou z kľúčových kompetencií veterinára.

Diagnostika rozhoduje o výsledku

Diagnostika vtácej chrípky sa opiera najmä o laboratórne metódy, pričom najspoľahlivejšou je PCR. Vzorky sa odoberajú najčastejšie vo forme kloakálnych a tracheálnych výterov. Včasné potvrdenie ochorenia je zásadné pre prijatie rýchlych opatrení, ktoré môžu zabrániť ďalšiemu šíreniu nákazy.

Prevenca ako najúčinnější zbraň

Základom ochrany chovov je dôsledná prevencia, najmä dodržiavanie biosecurity opatrení. To zahŕňa kontrolu vstupu osôb a zvierat do chovu, pravidelnú dezinfekciu, ochranu krmiva a vody pred kontamináciou či priebežné sledovanie zdravotného stavu zvierat. V prípade potvrdenia nákazy sa

pristupuje k radikálnym opatreniam, vrátane likvidácie celých chovov a obmedzenia presunu zvierat. Hoci sa vakcinácia v niektorých prípadoch využíva, jej aplikácia nie je univerzálnym riešením a zostáva predmetom odbornej diskusie.

Keď choroba presiahne hranice druhov

Osobitnú pozornosť si zasluhuje aj zoonotický potenciál vtácej chrípky. Niektoré kmene vírusu sú schopné infikovať aj človeka, pričom priebeh ochorenia môže byť vážny. Riziko sa týka najmä osôb, ktoré prichádzajú do priameho kontaktu s hydinou. Aj preto sa v tejto oblasti čoraz viac zdôrazňuje prístup „One Health“, ktorý prepája zdravie zvierat, ľudí a životného prostredia. Veterinárny lekár tu zohráva dôležitú úlohu ako odborník, ktorý stojí na pomedzí týchto oblastí.

Viac než len veterinárny problém

Dôsledky vtácej chrípky nie sú len zdravotné, ale aj ekonomické. Výskyt ochorenia často vedie k likvidácii celých krdľov, obchodným obmedzeniam a narušeniu potravinového reťazca. Tieto opatrenia majú dopad nielen na samotných chovateľov, ale aj na širšiu ekonomiku a spoločnosť.

Aktuálna situácia na Slovensku

Aj napriek preventívnym opatreniam sa vtáčia chrípka nevyhýba ani Slovensku. V roku 2026 bolo potvrdených viacero ohnisk vysoko patogénnej aviárnej influenzy (H5N1) v rôznych regiónoch krajiny. Napríklad na juhu Slovenska, v okrese Komárno, došlo k rozsiahlemu výskytu nákazy na komerčnej farme, kde muselo byť zlikvidovaných približne 36 000 kusov hydiny a zavedené prísne veterinárne opatrenia vrátane depopulácie chovu a vytvorenia

ochranných pásiem.

Ohniská sa objavili aj v menších chovoch či u vtákov chovaných v zajatí, napríklad na východe Slovenska, kde bol vírus potvrdený po úhyne viacerých jedincov. Zároveň bol výskyt zaznamenaný aj u voľne žijúceho vtáctva, čo opäť poukazuje na význam migrácie ako hlavného faktora šírenia nákazy. Tieto prípady ukazujú, že situácia zostáva dynamická a vyžaduje neustálu ostražitosť, najmä zo strany chovateľov a veterinárnych odborníkov. Dôsledné dodržiavanie biosecurity opatrení tak ostáva najdôležitejším nástrojom prevencie.

Úloha budúcich veterinárov

Vtáčia chrípka predstavuje ochorenie, ktoré presahuje hranice veterinárnej medicíny a dotýka sa celej spoločnosti. Pre budúcich veterinárnych lekárov je preto nevyhnutné nielen porozumenie jeho biologickej podstate, ale aj schopnosť uplatniť získané poznatky v praxi. Práve ich pripravenosť a zodpovedný prístup môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri zvládaní tejto tichej, no o to nebezpečnejšej hrozby.

Zdroje:

Štátna veterinárna a potravinová správa SR. Aviárna influenza (AI) – aktuálna situácia na Slovensku.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR. Epizootologická situácia HPAI H5N1 v Slovenskej republike.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Vtáčia chrípka v Európe.

Centrum vedecko-technických informácií SR. Vtáčia chrípka hromadne likviduje európske chovy.

Maximiliana Marta Janečková

MANAŽMENT NEŽIADUCICH REAKCIÍ NA KRMIVO U PSOV A MA ČIEK: PRÍSTUP VETLIFE

Nežiaduce reakcie na krmivo (anglicky Adverse Food Reactions, ďalej len AFR) predstavujú jednu z najfrustrujúcejších diagnostických výziev v praxi malých zvierat. Či už sú sprostredkované imunologicky, ako pri skutočnej potravinovej alergii, alebo neimunologicky, ako pri potravinovej intolerancii, klinický obraz je často nerozlíšiteľný bez dôslednej dietetickej intervencie. Pruritus, recidivujúca otitída, gastrointestinálne príznaky a zhoršená kvalita srsti patria medzi typické prejavy, ktoré sa však významne prekrývajú s atopickou dermatitídou a inými dermatologickými ochoreniami. Pre študenta veterinárnej medicíny je pochopenie dostupných

nutričných nástrojov rovnako dôležité ako zvládnutie samotného diagnostického algoritmu.

PROTOKOL ELIMINAČNEJ DIÉTY: PREČO JE VÝBER KRMIVA KĹÚČOVÝ

Eliminačný diétny test zostáva zlatým štandardom pri diagnostike AFR. Jeho princíp je jednoduchý: podávať krmivo obsahujúce zdroje proteínov, s ktorými sa pacient nikdy predtým nestretol, počas minimálne 8–10 týždňov, a následne vykonať provokačný test. V praxi je však realizácia komplikovaná potrebou striktnej kontroly zložiek. Kľúčovým faktorom je preto čistota ingrediencií a zdroj prote-

AFR U PSOV

AFR U MAČIEK

ČREVNÝ MIKROBIOM
METABILICKÉ DRÁHY U PSOV

ínu. Diéta založená na jedinom, vysoko purifikovanom hydrolyzovanom proteíne, s peptidmi redukovanými pod 6 000 Daltonov, sa nachádza pod molekulárnym prahom potrebným na vyvolanie IgE-mediovej odpovede, čím zabraňuje senzibilizácii a umožňuje úplnú remisiu klinických príznakov. Úspech testu však nezávisí iba od výberu krmiva, ale aj od jasnej komunikácie s majiteľom zvierťa a dôsledného dodržiavania protokolu, pričom počas testovacieho obdobia nesmú byť podávané žiadne ďalšie krmivá, maškrtky (ak nie sú špecificky formulované) ani iné ochutené produkty. Produkt VetLife UltraHypo bol navrhnutý s ohľadom na eliminačný protokol. Jeho zloženie je založené na hydrolyzovaných rybích proteínoch a purifikovanom ryžovom škrobe ako jedinom zdroji sacharidov, pričom rybí olej predstavuje jediný zdroj lipidov. Jednoduchosť zloženia bez prítomnosti ďalších proteínových zdrojov poskytuje veterinárnemu lekárovi istotu spoľahlivo pripísať zlepšenie klinického stavu eliminačnému procesu, bez rizika skreslenia výsledkov prítomnosťou skrytých antigénov. Prítomnosť rybieho oleja zároveň zabezpečuje hodnotný zdroj omega-3 mastných kyselín, ktorých protizápalové účinky prispievajú k rýchlejšiemu ústupu klinických príznakov. Z klinického hľadiska je tento aspekt zásadný. Fotodokumentácia (s láskavým dovolením Dr. K. Simpsona) zachytáva psa pred a po 8 týždňoch kŕmenia diétou UltraHypo a ilustruje mieru zlepšenia, ktorú možno dosiahnuť pri správnom výbere hypoalergénnej diéty a dôslednej spolupráci majiteľa. UltraHypo je dostupné vo forme suchého granulovaného aj mokrého konzervovaného krmiva pre psy a v suchej granulovanej forme pre mačky, čo umožňuje flexibilitu podľa preferencií pacienta a požiadaviek na chutnosť – praktický faktor, ktorý priamo ovplyvňuje dodržiavanie protokolu eliminačnej diéty.

DIÉTY S JEDNÝM ZDROJOM PROTEÍNU: HYPOALERGÉNNY RAD

Po ukončení eliminačnej fázy a vymiznutí klinických príznakov nasleduje identifikácia konkrétneho alergénu prostredníctvom systematickej provokácie alebo prechod na dlhodobú udržiavaciu diétu. V tejto fáze nadobúda význam hypoalergénny rad VetLife Hypoallergenic. Tieto produkty sú formulované na báze jedného živočíšneho proteínu, vďaka čomu sú vhodné pre pacientov s potvrdenými AFR

a zároveň aj ako provokačný stimul v eliminačných protokoloch. Pre psy zahŕňa rad suché aj konzervované varianty: Egg & Rice (suché krmivo), Fish & Potato (suché krmivo), Duck & Potato (konzerva), Pork & Potato (suché krmivo aj konzerva). Pre mačky je dostupné Hypoallergenic Pork & Potato v suchej aj konzervovanej forme. Použitie jedného zdroja proteínu je zásadné. Pri provokačnom testovaní umožňuje postupné znovu zavádzanie jednotlivých proteínov presne identifikovať špecifickú reakciu na konkrétny komponent receptúry, namiesto neurčitého potvrdenia reakcie na „niečo“ v komerčnom krmive. Pri dlhodobej terapii poskytuje jednoznačne definovaná diéta s jedným zdrojom proteínu majiteľovi jasný rámec kŕmenia a minimalizuje riziko neúmyselnej expozície alergénom.

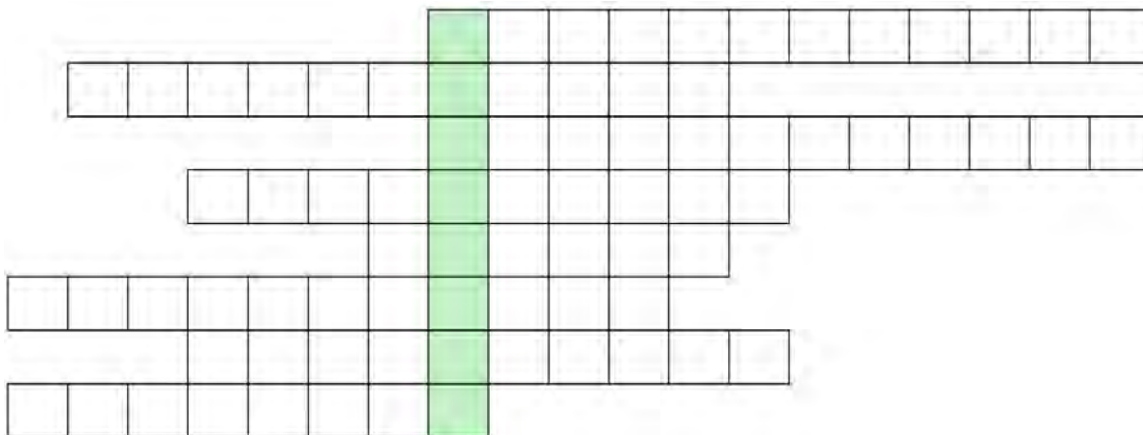
INTEGRÁCIA VETLIFE DO KLINICKEJ PRAXE

Pre študentov veterinárnej medicíny je kľúčové uvedomiť si nasledovné: výsledok eliminačného testu je spoľahlivý len do tej miery, do akej je spoľahlivá použitá diéta. Komerčne pripravený, striktnie formulovaný produkt s hydrolyzovanými proteínmi a minimálnym počtom zložiek, ako je UltraHypo, eliminuje mnohé premenné vedúce k nejednoznačným výsledkom. Doplnenie diagnostického a terapeutického postupu o dobre charakterizované diéty s jedným proteínom, ako je hypoalergénny rad do VetLife, podporuje systematický a na dôkazoch založený prístup k manažmentu AFR. Diétny manažment AFR nespočíva len v eliminácii alergénov, ale v dostatočne presnej kontrole imunologického prostredia, aby bolo možné vyvodiť relevantné klinické závery. Výber vhodného krmiva je klinickým rozhodnutím a pochopenie vedeckého základu jednotlivých receptúr predstavuje rozdiel medzi kvalitnou diagnostikou a kvalifikovaným odhadom.

Farmina

TAJNIČKA

Predpoklad ďalšieho vývoja ochorenia.

1. Zápal pobrušnice.
2. Znížená funkcia štítnej žľazy.
3. Chirurgické odstránenie vaječníkov.
4. Diagnostická zobrazovacia metóda využívajúca ultrazvuk.
5. Nedostatok erytrocytov.
6. Laboratórne vyšetrenie krvi.
7. Ochorenie spôsobené parazitom.
8. Vyšetrenie pohmatom.

Milí čitatelia, výsledky tajničky nám môžete posilať na adresu ardouvlf@gmail.com do 14. 7. 2026. Výhercovia budú vyžrebovaní na začiatku augusta. Výherné ceny poskytol sponzor Farmina PET Foods. Veľa šťastia.

Alžbeta Bednárová

UŽ VÁŠ MAZNÁČIK OCHUTNAL GRANULE N&D ALEBO VETLIFE?

TERAZ JE TEN SPRÁVNY ČAS! ZÍSKAJTE JEDINEČNÚ UVÍTACIU ZĽAVU

NA PRVÝ NÁKUP

Ušetríte až

7€*

Iba v predajniach
Farmina Genius

ŠPECIÁLNA PONUKA PRE NOVÝCH ZÁKAZNÍKOV FARMINY A ICH ZVIERACÍCH MAZNÁČIKOV!

Aké krmivo zvoliť a ako
nastaviť kŕmnu dávku?
Kontaktujte svojho
konzultanta.

VetLife

Naskenujte QR kód a staňte sa členmi Farmina Genius Clubu

Happy pet. Happy you.

*Zľavu možno uplatniť na granule N&D a VetLife